

Onverwachte en moeilijk beheersbare instroom van personen uit Midden- en Oost-Europa in steden van de Benelux en aangrenzende regio's

Memorandum of Understanding

De Ministers, bevoegd voor het stedelijk beleid, voor maatschappelijke integratie en voor immigratie in de Benelux landen

De burgemeesters en/of schepenen/wethouders van steden in de Benelux

Inleiding

Een belangrijk aantal steden in de Benelux en aangrenzende regio's kennen de laatste jaren een sterke instroom van EU-burgers uit Midden- en Oost-Europa.

Deze intra-Europese migratie kan plaatsvinden dankzij het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie. Belangrijke drijfveren zijn de grote verschillen in welvaart, tewerkstelling, welzijn, bijstand maar ook vormen van uitsluiting in de Europese Unie.

Deze intra-Europese migratie biedt in vele opzichten, waaronder economische en demografische, belangrijke kansen en ontwikkelingsmogelijkheden. Men verwacht dat de instroom ook in de toekomst belangrijk zal blijven voor de Benelux en aangrenzende regio's.

Deze instroom brengt voor een groot aantal steden belangrijke uitdagingen met zich mee. Zo wordt het absorptievermogen en de garantie op een menswaardig bestaan in een belangrijk aantal steden van de Benelux en aangrenzende regio's ernstig op de proef gesteld. Ook voor de nieuwkomers verloopt het leven en werken in de ontvangende landen niet altijd probleemloos.

Door samenwerking, gebaseerd op wederzijdse en gezamenlijke verantwoordelijkheid van steden en centrale overheden, beoogt de Benelux samenwerking inzake het stedelijke beleid ('Urbiscoop') aan deze uitdagingen een adequaat antwoord te helpen bieden.

Gelet op

1. De ondertekening van het nieuwe Benelux-verdrag (2008) met het bijbehorend Gemeenschappelijk Werkprogramma 2009-2012
2. De Gemeenschappelijke verklaring van de Benelux ministers voor het Stedelijk beleid van 18 mei 2010 inzake de samenwerking in het kader van het programma Urbiscoop
3. Het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie, vastgelegd in de Europese Richtlijn 2004/38/EG van 29 april 2004

4. Het geheel van acties en besluiten van de Europese Commissie, de Raad van de Europese Unie en van het Europees Parlement ter bestrijding van de discriminatie en ter bevordering van inclusie en integratie in het algemeen en van de Roma in het bijzonder
5. De resultaten van een uitgebreid onderzoek¹ en een daaraan verbonden Expertebijeenkomst met betrokkenheid van de centrale overheden en 13 steden in de Benelux

Erkennen dat

1. Er zich de laatste jaren een onverwachte en moeilijk beheersbare instroom van inwijkelingen uit Midden- en Oost-Europa in een aantal steden van de Benelux en aangrenzende regio's aandient en dat niets er op wijst dat deze instroom op korte termijn zal verminderen
2. De grote welvaarts- en welzijnsverschillen in Europa één van de drijvende krachten vormt voor deze onverwachte en moeilijk beheersbare instroom
3. Deze instroom voor de Benelux en aangrenzende regio's belangrijke kansen biedt met name voor economische ontwikkeling en het versterken van het economisch weefsel
4. De grote verschillen inzake tewerkstelling en sociale bijstandsregelingen tussen de herkomstlanden en Benelux en aangrenzende regio's mogelijk een ongewenste bijkomende impuls geven aan deze instroom
5. De discriminatie van sommige bevolkingsgroepen in de herkomstlanden eveneens een bijkomende impuls geven aan deze onverwachte en moeilijk beheersbare instroom
6. Deze instroom een aantal steden in de Benelux en aangrenzende regio's voor belangrijke uitdagingen stelt op het gebied van huisvesting, inburgering en integratie, werkgelegenheid, gezondheidszorg, onderwijs, diensten, veiligheid en leefbaarheid. Deze uitdagingen zijn veelal onderling verbonden en ondanks verschillen van technisch-juridische aard, vergelijkbaar tussen de landen
7. In een belangrijk aantal steden van de Benelux en aangrenzende regio's het 'absorptievermogen' om alle nieuwkomers een garantie te kunnen bieden op een menswaardig bestaan wordt overschreden
8. Een onvoldoende antwoord op deze nieuwe uitdagingen de discriminatie op basis van herkomst in de ontvangende landen tegenover de nieuwkomers dreigt te versterken

Ambiëren

1. Meer en beter inzicht te verwerven in de bestaande en te verwachten intra-Europese migratiestromen en de beleidsontwikkelingen in zowel de Benelux en aangrenzende regio's als in de landen van herkomst

---

¹ Discussienota 'Onverwachte en moeilijk beheersbare instroom van inwijkelingen uit Midden en Oost Europa in de steden van de Benelux en aangrenzende regio's, opgesteld door European Urban Knowledge Network in samenwerking met het Kenniscentrum Vlaamse Steden, de Cellule nationale d'Information pour la politique urbaine (Lux) en het Secretariaat generaal Benelux en gefinancierd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en koninkrijksrelaties (NI)

2. Dat het vrij verkeer in de EU als een specifieke beleidsopgave wordt erkend in de lidstaten en op Europees niveau, waarbij de aandacht uitgaat naar de push factoren in de herkomstlanden en de pull factoren in de aankomstlanden
3. Een sociaal en verdraagzaam Europa waarin de grote ongelijkheden inzake welvaart, tewerkstelling, welzijn en bijstand worden weggewerkt en discriminatie wordt bestreden
4. Dat het recht op vrij verkeer in de EU gewaarborgd blijft en de nodige instrumenten beschikbaar zijn en worden ingezet om zich kansrijk te vestigen
5. Een coherente aanpak te ontwikkelen in de Benelux en aangrenzende regio's, gebaseerd op gedegen samenwerking tussen centrale overheden en steden, en dit op de betrokken beleidsterreinen zoals migratiebeleid en vrij verkeer, onderwijs, huisvesting, tewerkstelling, gezondheidszorg, veiligheid en integratiebeleid
6. Aandacht voor het vermijden van zgn. 'waterbedeffecten' in de Benelux en aangrenzende regio's, waarbij problemen van de ene plaats naar de andere (eventueel over de grens) worden verplaatst, maar niet worden opgelost

Besluiten

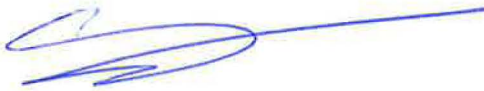
1. De actieve samenwerking tussen steden onderling en met centrale overheden in de Benelux en aangrenzende regio's op dit thema als volgt te gaan intensiveren en te organiseren:
  - 1.1. Het organiseren en bevorderen van degelijke kennis- en informatiedeling (waaronder goede beleidspraktijken) tussen steden en centrale overheden van de Benelux en aangrenzende regio's met betrekking tot intra-Europese migratie, integratie en de toepassing van de Europese regelgevingen, waaronder Europese Richtlijn 2004/38/EG van 29 april 2004
  - 1.2. Het ontwikkelen van gezamenlijke strategische acties om
    - 1.2.1 discriminatie te bestrijden
    - 1.2.2 in de herkomstlanden meer objectieve informatie over de sociaal-economische en maatschappelijke situatie in de Benelux en de aangrenzende regio's te verspreiden
    - 1.2.3 in de herkomstlanden adequate informatie te verstrekken over rechten en plichten aan de kandidaten om naar de Benelux te komen, zodat deze een beredeneerde afweging kunnen maken over wel of niet migreren
    - 1.2.4 malafide organisaties, particulier misbruik en frauduleuze praktijken in relatie tot de intra-Europese migratie aan te pakken, zowel in herkomst- als bestemmingslanden

- 1.2.5 de handhavingscapaciteit, waaronder politionele diensten en controlemechanismen, te waarborgen
  - 1.2.6 het gebruik en het koppelen van gegevens en registraties op elkaar af te stemmen (met respect voor de bescherming van persoonlijke gegevens)
  - 1.2.7 vlotte informatiedoorstroming te bevorderen
  - 1.2.8 eventuele waterbedeften zoveel mogelijk te voorkomen
  - 1.3 Overleg entameren met beleidsdomeinen integratie, migratie en vrij verkeer, onderwijs, gezondheidszorg, huisvesting, tewerkstelling, veiligheid en leefbaarheid.
2. Gezamenlijk op Europees niveau overleg entameren met als doel:
- 2.1 Meer in te zetten op het in beeld brengen van de actuele en de te verwachten intra-Europese migratie teneinde hierop te kunnen anticiperen
  - 2.2 Dat vrij verkeer en intra-Europese migratie als specifieke beleidsopgaven worden erkend
  - 2.3 Al te grote welzijn- en welvaartverschillen in de herkomstlanden weg te werken en opduikend racisme en andere uitsluitingsmechanismen tegen te gaan en hiervoor werk te maken van een 'sociaal en verdraagzaam Europa'
  - 2.4 Te doen erkennen dat, zonder het recht op vrij verkeer in vraag te stellen, reflectie nodig is over de verschillen van sociale bijstandsregelingen binnen de EU en dat hierbij ook de effecten van de Europese regelgeving dienen te worden betrokken
  - 2.5 Dat de Europese Structuurfondsen en de budgetten uit het Meerjarig Financieel Kader meer en beter kunnen worden aangewend in de landen van herkomst om de welvaartsontwikkeling en de arbeidsparticipatie op een dusdanig peil te brengen dat de impuls om uit te wijken wordt afgezwakt
  - 2.6 Het bestrijden van discriminatie in de herkomstlanden zodat het belangrijkste motief tot eventuele toestroom wordt herleid tot aspecten als arbeid, familiale zaken, studies, onderzoek en dergelijke
  - 2.7 Dat de Europese regelgeving ter bestrijding van illegale tewerkstelling en sociale uitbuiting ook op het vrij verkeer binnen de Europese Unie van toepassing zou worden gesteld
  - 2.8 Dat de Europese Structuurfondsen en andere Europese fondsen en de budgetten uit het Meerjarig Financieel Kader gemakkelijker en beter kunnen worden aangewend in de Benelux landen en aangrenzende regio's voor de financiële ondersteuning van de integratie van de intra-Europese nieuwkomers
  - 2.9 Dat de middelen van het Europese Integratiefonds ook kunnen worden aangewend ter versterking van de absorptiecapaciteit voor de integratie van intra-Europese nieuwkomers in de Benelux landen en de aangrenzende regio's

- 2.10 Dat in de communicatie met betrekking tot het recht van vrij verkeer zou worden benadrukt dat, om dit succesvol te laten verlopen, ook de inspanning tot integratie van de nieuwkomer en van de ontvangende samenleving noodzakelijk is
3. Voor deze taken een platform van steden en centrale overheden in de Benelux en aangrenzende regio's op te richten en het Secretariaat-Generaal van de Benelux te verzoeken de procesmatige coördinatie van dit platform op zich te nemen
4. Andere, tot nu toe nog niet betrokken overheden van steden, landen of regio's in de Benelux en aangrenzende regio's uit te nodigen om zich bij deze samenwerking aan te sluiten en dit MOU te ondertekenen

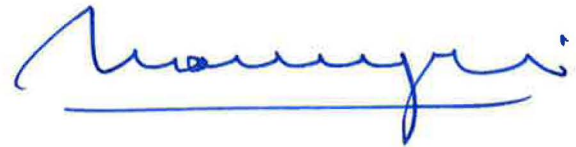
Gedaan te Brussel, in 3 exemplaren, in de Nederlandse taal.

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
H.G.J. Kamp

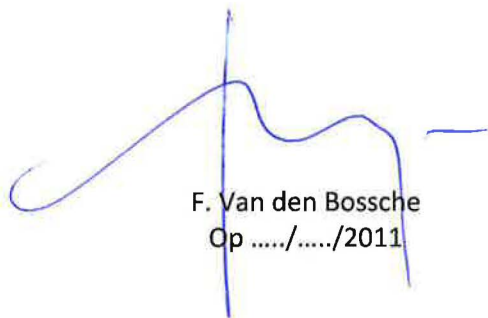
i.o. Ambassadeur van het Koninkrijk
der Nederlanden in België
H. Schuwer
Op ...../...../2011

Viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en
Vlaamse Rand

G. Bourgeois
Op ...../...../2011

Vlaams Minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie

F. Van den Bossche
Op ...../...../2011

Wethouder van Den Haag

J.M. Norder
Op ...../...../2011

Burgemeester van Antwerpen

P. Janssens
Op 13./10/2011

Wethouder van Rotterdam

H. Karakus
Op 14./10/2011

Stadssecretaris
Staatssecretaris van Antwerpen

R. Verhaert
Op 13./10/2011

Wethouder van Dordrecht

P.H. Sleeking
Op ...../...../2011

Burgemeester van Gent

Daniël Termont
Op 11./10/2011

Wethouder van Breda

B. Bergkamp
Op 14./10/2011

Schepen van Welzijn en Gezondheid van Gent

G. Reynebeau
Op ...../...../2011

Wethouder van Eindhoven

M.C.T. Fiers
Op ...../...../2011

Burgemeester van Sint-Niklaas

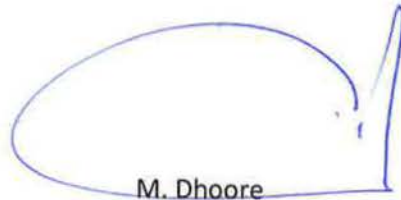
Ch. Geerts
Op ..11./...10/2011

Schepen en OCMW voorzitter van Gent

G. Versnick
Op ..17./...10/2011

Schepen van Genk

M. Dhoore
Op ..11./...10/2011